BIJLAGE C.
VERSLAGEN GESPREKKEN BUURGEMEENTEN

OP WEG NAAR DE LIEMERS

VOOR DE REGULIERE SAMENVOEGING VAN DE GEMEENTEN DOESBURG, DUIVEN, WESTERVOORT EN ZEVENAAR PER 1 JANUARI 2029

VERSLAGEN GESPREKSRONDE DOOR DE REGIO

Om inzicht te krijgen in het regionaal draagvlak en de regionale context van de voorgenomen herindeling zijn gesprekken gevoerd met de directe buurgemeenten van Doesburg, Duiven, Westervoort en Zevenaar. Het doel van deze gesprekken was om inzicht te krijgen in de wijze waarop de voorgenomen herindeling in de regio wordt beoordeeld, welke kansen en aandachtspunten worden gezien en welke gevolgen de herindeling volgens de gesprekspartners kan hebben voor de regionale samenwerking en gezamenlijke maatschappelijke opgaven.

Deze verkenning sluit aan bij de toetsingscriteria die het Rijk hanteert bij gemeentelijke herindelingen, in het bijzonder de criteria regionaal draagvlak en regionale samenhang. De opbrengsten van de gesprekken vormen daarmee een bouwsteen voor de beoordeling van de herindeling vanuit regionaal perspectief.

In de periode van 27 mei tot en met 16 juli zijn bestuurlijk-ambtelijke gesprekken gevoerd met de gemeenten Rheden, Arnhem, Montferland, Doetinchem, Lingewaard, Bronckhorst en Emmerich am Rhein. De gesprekken vonden veelal plaats in aanwezigheid van de burgemeester en gemeentesecretaris. Tijdens de gesprekken is stilgestaan bij de visie op de voorgenomen herindeling, de mate waarin de herindeling wordt ondersteund, de verwachte kansen voor de regio, de effecten op de regionale samenwerking en eventuele aandachtspunten of zorgen.

VIJF RODE DRADEN EN REFLECTIE OP BASIS VAN DE GESPREKKEN

Om een goed beeld te krijgen van de perspectieven van de omliggende gemeenten, worden eerst vijf rode draden beschreven die uit de gesprekken naar voren komen.

1. Brede steun voor de herindeling als logische stap

Alle gesprekspartners beschouwen de herindeling als een begrijpelijke en toekomstbestendige ontwikkeling. De omvang van de maatschappelijke opgaven, de toenemende complexiteit van gemeentelijke taken en de kwetsbaarheid van kleinere gemeenten worden daarbij als belangrijke redenen genoemd.

2. Versterking van bestuurskracht, uitvoeringskracht en regionale positie

Een terugkerend beeld is dat één grotere gemeente beter in staat is om maatschappelijke opgaven op te pakken, talent aan te trekken en een krachtige gesprekspartner te zijn richting de regio, provincie, Rijk en andere partners.

3. Kansen voor intensievere samenwerking, met behoud van regionale verbondenheid

Veel gemeenten verwachten dat de herindeling de samenwerking binnen en buiten de regio versterkt. Tegelijkertijd wordt benadrukt dat de nieuwe gemeente actief moet blijven investeren in regionale netwerken en bestaande samenwerkingsrelaties.

4. Aandacht voor nabijheid, dienstverlening en bestaande relaties

Diverse gesprekspartners wijzen op het belang van toegankelijke dienstverlening, betrokkenheid van inwoners en het behouden van korte lijnen in bestaande samenwerkingen. Schaalvergroting mag niet leiden tot meer afstand tussen bestuur, inwoners en samenwerkingspartners.

5. Geen aanleiding tot aanpassing van de voorgenomen gemeentegrenzen

Op basis van de gevoerde gesprekken en de opbrengsten van het participatieproces constateren de gemeenten Doesburg, Duiven, Westervoort en Zevenaar dat er geen aanleiding is om de voorgestelde begrenzing van de nieuwe gemeente te heroverwegen. Tijdens het participatieproces is in alle steden, dorpen en wijken ruimte geboden om aandachtspunten over de voorgenomen gemeentegrenzen naar voren te brengen. Daaruit zijn geen signalen naar voren gekomen die wijzen op een wens om de voorgestelde grenzen aan te passen.

Dit geldt ook voor Drempt, waarvoor de gemeente Bronckhorst in het gesprek specifiek aandacht heeft gevraagd. Ook uit het eerder gehouden burgerberaad in Doesburg zijn dergelijke signalen niet naar voren gekomen. De gemeenten Doesburg, Duiven, Westervoort en Zevenaar zien in de opbrengsten van de participatie daarom geen aanleiding om de voorgenomen gemeentegrenzen aan te passen gedurende deze herindeling.

In de volgende paragrafen worden de belangrijkste bevindingen uit de gesprekken met de buurgemeenten samengevat. De weergegeven reflecties betreffen de opvattingen van de gesprekspartners. De gespreksverslagen zijn ter verificatie aan de betreffende gemeenten voorgelegd.

Reflectie gemeente Rheden
Gesprek 27 mei 2026
dhr. Van Eert (burgemeester) en dhr. Drewes (gemeentesecretaris)

De gemeente Rheden ondersteunt de voorgenomen herindeling van Doesburg, Duiven, Westervoort en Zevenaar. Rheden geeft aan dat het positief en belangrijk is dat Doesburg hierin een duidelijke keuze heeft gemaakt en dat deze stap inmiddels als logisch en goed uitlegbaar wordt beschouwd. Rheden acht het, gegeven deze heldere koers, verstandig dat de vier gemeenten gezamenlijk optrekken.

Rheden ziet de herindeling als een logische beweging in het licht van de benodigde schaal en slagkracht van gemeenten. Het bundelen van vier gemeenten draagt bij aan versterking van uitvoeringskracht, realisatiekracht en financiële robuustheid. In een bredere regionale context wordt dit gezien als een passende ontwikkeling, die bijdraagt aan een sterkere positionering richting regio en Rijk. Daarbij wordt onderkend dat vergelijkbare bewegingen elders in de regio gaande zijn.

De herindeling heeft naar verwachting impact op regionale verhoudingen, samenwerkingen en structuren. Schaalvergroting kan leiden tot verschuivingen in bestuurlijke posities en aantrekkelijkheid als werkgever. Ook binnen de politieorganisatie kunnen bestaande evenwichten veranderen, al merkt Rheden op dat vergelijkbare ontwikkelingen ook aan hun eigen kant spelen.

Rheden benoemt dat de naamgeving ('De Liemers') gevoelig kan liggen, met name voor Doesburg, waar de verbondenheid met deze identiteit minder vanzelfsprekend is. Daarnaast vraagt de positionering van de nieuwe gemeente aandacht: het is van belang dat de gemeente zich bewust blijft van haar afhankelijkheid van regionale samenwerking en zich niet als volledig zelfstandig opererend beschouwt.

Reflectie gemeente Arnhem
Gesprek 10 juni 2026
dhr. Marcouch (burgemeester) en dhr. Sennema (gemeentesecretaris)

De gemeente Arnhem spreekt duidelijke steun uit voor de voorgenomen herindeling van de gemeenten Doesburg, Duiven, Westervoort en Zevenaar. De beweging wordt gezien als nuttig en nodig, passend bij de schaal van huidige en toekomstige opgaven.

Arnhem duidt de herindeling als een logische reactie op de groeiende complexiteit en omvang van gemeentelijke taken en opgaven. Thema's als veiligheid, wonen en regionale ontwikkeling vragen volgens Arnhem om meer schaal en integrale samenwerking. Wanneer individuele gemeenten deze opgaven niet langer zelfstandig kunnen dragen, is bundeling van krachten een verstandige en toekomstbestendige keuze.

De herindeling draagt volgens Arnhem bij aan een versterking van de regionale slagkracht. Een robuustere buurgemeente kan een krachtigere rol vervullen binnen de regio en richting Rijk en andere partners. Daarmee wordt het beter mogelijk om gezamenlijke opgaven effectief op te pakken en de positie van de regio als geheel te versterken.

Arnhem verwacht dat de herindeling een bredere beweging in de regio kan versnellen, waarbij meer gemeenten hun bestuurlijke toekomst heroverwegen. Dit kan tijdelijk leiden tot een meer 'naar binnen' gerichte houding van gemeenten, maar wordt gezien als een inherent onderdeel van dergelijke processen. Tegelijkertijd wordt benadrukt dat er binnen de regio onderling steun en vertrouwen bestaat om deze stappen te zetten.

Arnhem geeft als aandachtspunt mee om scherp te kijken naar de dienstverlening richting inwoners en waar deze zichtbaar verbeterd kan worden. Door op korte termijn concrete resultaten te laten zien (bijvoorbeeld in de kwaliteit van de leefomgeving), kan draagvlak onder inwoners verder worden versterkt. Daarnaast wordt gewezen op het belang van een duidelijke dienstverleningsvisie en het maken van bewuste keuzes in de balans tussen effectiviteit, efficiëntie en nabijheid.

Reflectie gemeente Bronckhorst
Gesprek 29 juni 2026
dhr. Van Domburg (burgemeester) en dhr. Rommers (gemeentesecretaris)

De gemeente Bronckhorst begrijpt de voorgenomen herindeling van Doesburg, Duiven, Westervoort en Zevenaar. De gemeente heeft in het verleden zelf de mogelijkheid tot een herindeling met Doesburg verkend. Beide gemeenten concludeerden echter dat een herindeling niet passend was qua historie, gebied en oriëntatie van inwoners.

Bronckhorst is momenteel verbonden met Doesburg via met name de ICT-samenwerking en op enkele regionale opgaven. De bestaande ICT-samenwerking verdient aandacht in het proces richting herindeling.

Ook is Bronckhorst voor verkeersafwikkeling verbonden met De Liemers. Verkeer naar en van Bronckhorst gaat deels via De Liemers. Ontwikkelingen rond belangrijke verkeerscorridors en infrastructuur, zoals de A12 en de aansluitende regionale wegen, hebben direct invloed op Bronckhorst. Een goede samenwerking met de nieuwe gemeente blijft daarom van belang voor regionale bereikbaarheidsvraagstukken.

Bronckhorst is benieuwd welke invloed de nieuwe gemeente zal hebben op de verhoudingen tussen de Liemers en de Achterhoek. De verwachting is dat de nieuwe gemeente een nadrukkelijkere positie in de regio zal innemen, waardoor bestaande samenwerkingsrelaties zich mogelijk (in positieve zin) verder ontwikkelen. Een sterke buurgemeente wordt als krachtig voor de grotere regio als geheel gezien.

Als aandachtspunt brengt Bronckhorst een historisch grensvraagstuk onder de aandacht. Een gebied (Drempt) dat in de jaren ’70 van de voormalige gemeente Hummelo en Keppel (nu gemeente Bronckhorst) naar Doesburg is overgegaan. De inwoners in dit gebied kennen volgens Bronckhorst nog altijd een sterke oriëntatie op Bronckhorst. Het college van Bronckhorst zou graag een expliciete peiling onder de inwoners van Drempt zien gedurende het herindelingsproces in het najaar van 2026 om concreet zicht te krijgen op hun oriëntatie.

Reflectie gemeente Doetinchem
Gesprek 24 juni 2026
dhr. Boumans (burgemeester) en mevr. Wannink (gemeentesecretaris)

De gemeente Doetinchem kijkt met interesse naar de voorgenomen herindeling van de gemeenten Doesburg, Duiven, Westervoort en Zevenaar en heeft begrip voor de gekozen richting. Doetinchem grenst aan de gemeente Zevenaar, maar omdat de gemeente onderdeel is van de uit regio Achterhoek en is haar bestuurlijke oriëntatie voornamelijk daarop gericht. Vanuit dat perspectief is de samenwerking met de Liemerse gemeenten momenteel minder intensief.

Doesburg heeft ook veel raakvlakken met de Achterhoek. Tegelijkertijd wordt de keuze van Doesburg om zich richting de Liemers te bewegen als passend gezien. Een oriëntatie van Doesburg richting de Achterhoek wordt minder voor de hand liggend geacht, mede gezien de bestaande samenwerkingsstructuren.

De gemeente Doetinchem ziet de vorming van één Liemerse gemeente als een kans om de onderlinge samenwerking verder te versterken. Een grotere gemeente wordt beschouwd als een krachtige en strategische samenwerkingspartner, zowel binnen de regio als richting het Rijk. Dit biedt mogelijkheden om gezamenlijk op te trekken bij opgaven op het gebied van wonen, mobiliteit, werklocaties en grensoverschrijdende samenwerking met Duitsland. Daarbij wordt de Liemers gezien als een belangrijke verbindende schakel tussen de Groene Metropoolregio en de Achterhoek.

Ook op andere terreinen kan de samenwerking intensiveren. Waar de samenwerking nu nog beperkt is (bijvoorbeeld op het gebied van ICT en vrijetijdseconomie met Doesburg), bestaat de verwachting dat deze in de toekomst kan worden uitgebreid. De vorming van één gemeente kan helpen om op specifieke thema’s gerichter en intensiever samen te werken. Doetinchem spreekt daarbij de intentie uit om hierin actief verdere stappen te zetten.

Doetinchem verwacht geen significante negatieve effecten als gevolg van de herindeling. Wel wordt opgemerkt dat de positie van gemeenten binnen de provincie kan verschuiven door de schaalvergroting.

Reflectie gemeente Lingewaard
Gesprek 29 juni 2026
mevr. Kalfs (burgemeester) en dhr. Van der Valk (gemeentesecretaris)

De gemeente Lingewaard steunt de voorgenomen herindeling van de gemeenten Doesburg, Duiven, Westervoort en Zevenaar. Vanuit het perspectief van Lingewaard sluit de herindeling aan op de uitdagingen waar met name kleinere gemeenten mee te maken hebben. Een grotere organisatie, zoals die in De Liemers politiek-bestuurlijk én ambtelijk wordt gevormd, draagt bij aan een sterkere positie in de regio.

Lingewaard verwacht dat de herindeling vooral effect heeft binnen de regionale samenwerkingsverbanden. Door het samengaan van de vier gemeenten ontstaat één sterke gesprekspartner, waardoor de bestuurlijke verhoudingen binnen de regio veranderen. Lingewaard ziet dit als kans voor de slagvaardigheid in samenwerkingsrelaties en daarmee voor de regio als geheel.

De gemeente Lingewaard ziet ook op ambtelijk niveau meerwaarde. Volgens Lingewaard hebben enkele Liemerse gemeenten in de huidige situatie niet altijd voldoende capaciteit om structureel aan regionale samenwerking deel te nemen en inbreng te leveren. De verwachting van Lingewaard is dat een gemeente De Liemers beter in staat zal zijn om als volwaardige partner aan regionale tafels aan te schuiven: de brengt ook verantwoordelijkheid voor De Liemers met zich mee.

Contact tussen Lingewaard en de vier gemeenten verloopt voornamelijk via regionale samenwerkingen en gezamenlijke opgaven. Lingewaard richt zich daarnaast meer op het middengebied in de GMR en de omliggende steden Arnhem en Nijmegen, dan op De Liemers. Daardoor zal de herindeling naar verwachting beperkte gevolgen hebben voor de eigen positie van Lingewaard.

Wat Lingewaard betreft heeft de herindeling van de Liemerse gemeenten geen impact op de bestaande buitengrenzen van dit gebied.

Reflectie gemeente Montferland
Gesprek 17 juni 2026
mevr. Fellinger (burgemeester) en mevr. Booltink (gemeentesecretaris)

De gemeente Montferland toont begrip voor de voorgenomen herindeling van de gemeenten Doesburg, Duiven, Westervoort en Zevenaar en acht deze, gezien de kwetsbaarheid van kleinere gemeenten, passend.

Montferland herkent de onderliggende motivatie voor de herindeling en dat kleinere gemeenten tegen grenzen kunnen aanlopen in hun bestuurs- en uitvoeringskracht. Vanuit dat perspectief wordt de beweging als logisch beschouwd en als een ontwikkeling die al langere tijd zichtbaar is. Tegelijkertijd benadrukt Montferland dat schaalvergroting geen doel op zich moet zijn, maar altijd moet voortkomen uit aantoonbare meerwaarde.

De herindeling kan gevolgen hebben voor bestaande samenwerkingen, met name waar Montferland direct afhankelijk is van partners binnen de Liemers. Specifiek worden de samenwerkingen rondom onderwijshuisvesting (GRHVOL Liemers) en de Reinigingsdienst De Liemers (RDL) als aandachtspunten genoemd. Hier speelt de vraag hoe deze samenwerkingen zich ontwikkelen als Zevenaar onderdeel wordt van een grotere gemeente. Tegelijkertijd is het beeld dat dit in goed overleg tot passende oplossingen zal leiden.

Montferland verwacht geen grote negatieve effecten op de bredere regionale verhoudingen.
Er is geen zorg om 'ingesloten' te raken door een grotere buurgemeente en ook de mogelijke concurrentiepositie op de arbeidsmarkt wordt niet als problematisch gezien. Wel wordt erkend dat dit type herindelingen een bredere beweging kan losmaken in de regio, waarbij gemeenten hun toekomst opnieuw tegen het licht houden.

Montferland plaatst een kanttekening bij schaalvergroting in het algemeen: een grotere gemeente kan leiden tot meer afstand tussen bestuur en inwoners. Dit vraagt gerichte aandacht voor nabijheid en betrokkenheid, met name richting kwetsbare en moeilijk bereikbare groepen. Tegelijkertijd wordt genuanceerd dat de gemiddelde inwoner beperkt direct contact heeft met de gemeente, maar wel gehoord wil worden en waarde hecht aan toegankelijke dienstverlening.

Reflectie gemeente Emmerich am Rhein
Gesprek 16 juli 2026
mevr. Lindlahr (burgemeester) en dhr. Ter Horst (regio contactpersoon voor grensoverschrijdende vraagstukken)

De gemeente Emmerich am Rhein kijkt positief naar de voorgenomen herindeling van de gemeenten Doesburg, Duiven, Westervoort en Zevenaar. Emmerich verwacht dat de vorming van één gemeente in de Liemers leidt tot een sterkere bestuurlijke partner aan Nederlandse zijde, wat kansen biedt voor de grensoverschrijdende samenwerking en gezamenlijke belangenbehartiging richting provincie en Rijk.

Emmerich werkt op diverse terreinen nauw samen met voornamelijk de gemeente Zevenaar. Thema's waarop Emmerich en Zevenaar elkaar momenteel veelvuldig op vinden zijn grensoverschrijdend verkeer, arbeidsmarkt en economie, logistiek en de Brandweer. Richting de toekomst ziet Emmerich met name op economisch gebied kansen in een sterkere aangrenzende buurgemeente. De strategische logistieke positie van de regio de Liemers in combinatie met de haven van Emmerich, biedt mogelijkheden om de grensoverschrijdende samenwerking verder te versterken. Volgens Emmerich zullen ook opgaven op het gebied van arbeidsmigratie, mobiliteit en grensoverschrijdend verkeer de komende jaren verder toenemen. Juist deze ontwikkelingen vragen om een nauwe samenwerking tussen beide gemeenten en andere regionale partners.

Als aandachtspunt noemt Emmerich dat een grotere gemeentelijke organisatie kan leiden tot complexere interne afstemming en langere besluitvormingsprocessen. Juist daarom wordt het belang benadrukt van korte lijnen, direct contact tussen bestuurders en ambtelijke organisaties en een samenwerkingscultuur waarin snel kan worden geschakeld. Emmerich ervaart de huidige samenwerking als laagdrempelig en effectief, waarbij bestuurders en ambtenaren elkaar op relevante thema's en vraagstukken gemakkelijk weten te vinden en snel kunnen schakelen. Aan de huidige samenwerking wordt veel waarde toegekend. De verwachting en wens is dat deze manier van samenwerken ook binnen de nieuwe gemeente behouden blijft. Daarnaast vraagt Emmerich aandacht voor het blijvend prioriteren van grensoverschrijdende vraagstukken met Duitsland binnen de nieuwe gemeentelijke organisatie.

OP WEG NAAR
DE LIEMERS